Диссертациялық кеңестің жұмысы туралы 2025 жылдық есеп

әл-Фараби атындағы ҚазҰУ жанындағы 2024-2027 жж. Философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесін беруге диссертацияларды қорғау жөніндегі «6D020600, 8D02203 – Дінтану», «6D021500, 8D02204 – Исламтану», «6D020400, 8D03102 – Мәдениеттану», «6D020100, 8D02202 – Философия», «8D02201 – Саяси философия» (2025 жылдың 13 ақпан күні № 65 бұйрығымен) мамандықтар тобы / білім беру бағдарламалары (кадрларды даярлау бағыты) бойынша диссертациялық кеңес (әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Басқарма Төрағасы-Ректордың 22 қазан 2025 жылғы № 679 бұйрығымен және бекітілген)

1. Өткізілген отырыстар саны туралы мәліметтер.

2025 жылдың 14 қаңтар және 23 желтоқсан аралығында диссертациялық кеңестің 29 отырысы өткізілді, оның 14 диссертацияны қорғауға арналды, қорғаулар аралас (онлайн/офлайн) форматта өткізілді.

2. Мәжілістердің жартысынан азына қатысқан диссертациялық Кеңес мүшелерінің тегі, аты, әкесінің аты (болған жағдайда). Диссертациялық кеңестің барлық мүшелері – 9 адам, олардың ішінде 4 адам диссертациялық кеңестің тұрақты мүшелері, 2 рецензент және 3 адам докторлық зерттеу тақырыбына байланысты докторанттың қорғау кезеңіне уақытша тағайындалды.

3. Оқу орны көрсетілген докторанттар тізімі.

№	Докторанттардың ТАӘ	Ғылыми жетекшілері	Докторант оқыған, ЖОО
1	Айтенова Альфия Аманжоловна	1. Кулсариева Актолкын Турлукановна – философия ғылымдарының докторы, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің профессоры (Алматы қ., Қазақстан). 2. Rein Raud – философия докторы (PhD), Таллин университетінің профессоры (Таллин қ., Эстония).	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
2	Мәлік Галым Алауидинұлы	1. Кабаева Жулдыз Абдыкаримовна – философия ғылымдарының докторы, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің саясаттану және әлеуметтік-философиялық пәндер кафедрасының профессоры (Алматы қ., Қазақстан). 2. Златан Дамнянович – философия докторы PhD, Оңтүстік Калифорния университетінің қауымдастырылған профессоры (Лос-Анджелес қ., АҚШ). 1.	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті

3	Маткерим Дана Адильханкызы	1. Кусаинов Дауренбек Умирбекович – философия ғылымдарының докторы, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің саясаттану және әлеуметтік-философиялық пәндер кафедрасының профессоры (Алматы қ., Қазақстан). 2. Исмагамбетова Зухра Нурлановна – философия ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті (Алматы қ., Қазақстан). 3. Али Рафет Озкан – PhD, Анкара университетінің профессоры (Анкара қ., Түркия).	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
4	Ержанов Еркебулан Даукенбаевич	1. Аликбаева Маржан Башановна – философия ғылымдарының кандидаты, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетідінтану және мәдениеттану кафедрасының аға оқытушысы (Алматы қ., Қазақстан). 2. Темур Незир – Гази университетінің профессоры, доктор, (Анкара қ., Түркия).	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
5	Наурузбаев Дархан Мирзабекович	1. Алтаев Джакипбек – философия ғылымдарының докторы, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті профессоры (Алматы қ., Қазақстан); 2. Суат Колукирик – әлеуметтану ғылымдарының докторы, Акдениз университетінің профессоры (Анталия, Түркия).	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
6	Дусипова Айсана Сагинбаевна	1. Рамазанова Алия Хайруллаевна – философия ғылымдарының кандидаты, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, философия кафедрасының қауымдастырылған профессоры (Алматы қ., Қазақстан). 2. Питеер Мурсеп – Таллинн технологиялық университетінің	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

		профессоры (Таллин қ., Эстония).	
7	Қасабекова Еңлік Құралғазықызы	1. Нурмуратов Серик Есентаевич – философия ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҒЖБМ ҒК Философия, саясаттану және дінтану институты, Философия орталығының директоры (Алматы қ., Қазақстан). 2. Булент Шенай – философия докторы (PhD), Улудаг университеті, дін және мәдениет тарихының қауымдастырылған профессоры (Бурса, Түркия).	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
8	Болысбаева Айнура Канапиевна	1. Затов Кайрат Айтбекович – философия ғылымдарының докторы, Нұр-Мүбарак Египет ислам мәдениеті университеті, дінтану кафедрасының профессоры (Алматы қ., Қазақстан). 2. Тим Б. Хитон – философия докторы (PhD), Бригам Янг университетінің профессоры (Прово қ., Юта штаты, АҚШ).	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
9	Құрманбек Ақайдар Анарғалиұлы	1. Жамашев Азамат Шутбаевич – философия докторы (PhD), әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің қауымдастырылған профессоры (Алматы қ., Қазақстан). 2. Мохд Рослан Бин Мохд Нор – философия докторы (PhD), Малайя университеті, Исламтану академиясының Ислам тарихы және өркениеті кафедрасының профессоры (Куала-Лумпур қ., Малайзия).	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
10	Осербаев Елдос Нұрланұлы	1. Габитов Турсын Хафизович – доктор философских наук, профессор Казахского национального университета имени аль-Фараби (Алматы, Казахстан); 2. Анджан Гош – доктор философии (PhD),	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

		ассоциированный профессор Академии стратегии (Калькутта, Индия).	
11	Лифанов Сергей Алексеевич	1. Карабаева Алия Гайратовна – доктор философских наук, профессор Казахского национального университета имени аль-Фараби (г. Алматы, Казахстан); 2. Белов Владимир Николаевич – доктор философских наук, профессор Российского университета дружбы народов (г. Москва, Россия).	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
12	Бокыбаев Нурбакыт Абдыгалиевич	1. Омирбекова Алия Омирбековна, кандидат философских наук, ассоциированный профессор Казахского национального университета имени аль-Фараби (г. Алматы, Казахстан); 2. Махмуд Масаели, PhD, профессор, университет Оттава, Президент Глобального аналитического центра Alternative Perspectives and Global Concerns (г. Оттава, Канада).	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
13	Рамаданова Жанна Дидарбековна	1. Кабаева Жулдыз Абдыкаримовна, доктор философских наук, профессор Казахского национального педагогического университета имени Абая (г. Алматы, Казахстан); 2. Шахин Филиз, PhD, профессор, университет Акдениз (Анталья, Турция).	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
14	Пернекулова Майра Мухтаровна	1. Сағықызы Аяжан – доктор философских наук, профессор, главный научный сотрудник ИФПР КН МНВО РК (г. Алматы, Казахстан). 2. Скарантино Лука Мария – доктор философии (PhD), профессор Университета имени Альдо Моро (г. Бари, Италия).	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

4. Мынадай бөлімдерді қамти отырып, есепті жылдың ішінде кеңесте қаралған диссертацияларға қысқаша талдау:

1) қаралған жұмыстардың тақырыптарын талдау:

Айтенова Альфия Аманжоловнаның «8D02202 – Философия» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Қазақстан қоғамының әлеуметтік процесстеріндегі «мәдени жарақат» феномені» (XX ғасырдың соңы – XXI ғасырдың басы) тақырыбындағы диссертациясы.

Диссертациялық зерттеу жұмысының мақсаты XX ғасырдың аяғы мен XXI ғасыр басындағы еліміздегі тарихи оқиғалар негізіндегі «мәдени жарақат» құбылысының заманауи әлеуметтік, саяси, психологиялық келбетін философиялық тұрғыдан талдау. Зерттеу жұмысы Қазақстан қоғамының әлеуметтік процестеріндегі «мәдени жарақат» құбылысын мәдени-философиялық тұтас кешен ретінде тұңғыш рет арнаулы зерттеу нысанына айналдырып отыр. Сонымен қатар «мәдени жарақат» негізінде ұлттық дүниетанымның даму үдерісінің онтологиялық мәнін айшықтап, рухани күрес пен арылу ұстындарының халық мұратында, ұлттық рухта айқындалуын мәдени-философиялық тұрғыда тұжырымдап, этноболмыстағы өмірлік мән-мағына, өлшемдермен байланыстырып қарастырылған.

Қазіргі заманғы әлемде болып жатқан глокализация, ұлттық айдентикалану, деколонизация үрдістері белгілі бір халықтың, ұлттың, мемлекеттің өзіндік болмысын нығайтуға, оны қайтадан тануға, ұлттық мәдени құндылықтары мен тарихи дүниетанымын реконструкциялауға жетелеп отыр. Сондықтан да қазіргі таңда ұлт тарихының жетістіктері мен игілікті көріністері, прогрессив дамуымен қатар, әрқилы регрессив, құлдырауға ұшыраған оқиғалар тізбегі бар екенін де қайта таразылау – тарихи эволюциядағы «мәдени жарақаттар» құбылысын жете зерделеуді қажет етеді.

Мәлік Галым Алауидинұлы «8D02202 – Философия» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Билік феноменінің құндылықтық негізі» тақырыбындағы диссертациясы.

Билік феномені адам, өмір, өлім, және тағы сол сияқты өзгермейтін, жалпыадамзаттың негізінен бейнелейтін әмбебап санаттардың қатарына жатады. Жалпы жиынтықта адамның өзі туралы және оның айналасындағы шындық туралы тұтас түсінік береді. Билік мәселесі әрқашан саяси, әлеуметтік, философиялық және қоғамдық саяси ой өкілдерінің назарларынан тыс қалмаған. Билік ұғымын зерттеудің көптеген тәсілдері мен классификациясы бар.

Философия шеңберінде дәстүрлі түрде зерттелетін билік болмыс пен адам болмысының табиғатына негізделген терең рухани-онтологиялық өлшемге ие. Билік тек әлеуметтік құрылым ғана емес, сонымен бірге әлемнің негізгі заңдылықтарын көрсететін онтологиялық категория. Оның рухани тәртіп қалыптастыру, ұжымдық ерік-жігерді бағыттау және материалдық әлемде жоғары мағыналарды бейнелеу қабілетінде көрінеді.

Маткерим Дана Адильханкызы «8D03102 – Мәдениеттану» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Қазақстандық кинодағы этникалық және мәдени бірегейлікті құрастыру: мәдениеттанулық талдау» тақырыбындағы диссертациясы.

Жаһандану заманында тәуелсіз Қазақстанның тұрақты дамуы жолында бірегейлік мәселесі ерекше орын алады. Бүгінгі таңда жаһандану дәуірінде мәдени-философиялық зерттеу мәселесі гуманитарлық ғылымдар саласындағы көптеген ғылыми зерттеулердің объектісі және тақырыбы болып табылады. Бірегейлік ұғымын зерттеудің көптеген тәсілдері мен классификациясы бар.

Кино – мәдени бірегейлікті қалыптастыру мен қабылдауда жеке және ұжымдық санаға әсер ететін қуатты құрал. Фильмдер рухани құндылықтарды бейнелеу арқылы мәдени бірегейлікті қабылдауға айтарлықтай әсер етеді, өйткені оларда көбінесе дәстүрлерді, әдет-ғұрыптарды және әлеуметтік нормаларды көрсетеді. Бұл көрермендерге өздерінің мәдени ортасын толықтай түсінуге көмектеседі. Фильмдер қоғамдық қабылдауға әсер ете отырып, әртүрлі этникалық және

мәдени топтар туралы таптаурындарды күшейтуге әкеп соқтыруы мүмкін. Көрермендер фильмдердегі кейіпкерлермен өздерін бірегейлендіре алады, бұл белгілі бір мәдениетке немесе қауымдастыққа қатыстылық сезімін нығайтуға жәрдемдеседі.

Ержанов Еркебулан Даукенбаевич «8D03102 – Мәдениеттану» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Қазақ ырымдары ұлттық мәдени код ретінде» тақырыбындағы диссертациясы.

Диссертация жұмысында қазақ халқының әдет-ғұрпы мен салт-дәстүрі институтының маңызды бір бөлігі болып саналатын ырым-тиымдар – ұлттық код ретінде қарастырылады, оны зерттеудің ғылыми бағдарлары ұсынылады, зерттеу барысында әлемдік ғылыми қауымдастықтағы әдіснамалар негізге алынады. Қазақ ырымдарының генезисі мен эволюциясы, тарихи-танымдық және өнегелік-тәрбиелік мәні талданады және қазақ ырымдарының қазіргі Қазақстандағы заманауи көріністері мен ұлттық айдентикадағы негізгі қызметі мен рөлі мәдениеттанулық тұрғыдан талданады.

Наурузбаев Дархан Мирзабекович «8D02201 – Саяси философия» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Әл-Фараби мен Ж. Баласағұнның саяси философиялық, әлеуметтік-этикалық ілімдерінің үйлесімділігі» тақырыбындағы диссертациясы.

Диссертациялық жұмыс әл-Фараби мен Жүсіп Баласағұнның саяси-философиялық және әлеуметтік-этикалық ілімдерінің үйлесімділігін зерттеуге арналған. Зерттеу тақырыбы қазіргі Қазақстанның ұлттық болмысы мен рухани мұрасын, сондай-ақ гуманитарлық ғылымдардың даму бағыты тұрғысынан аса өзекті тақырыптардың бірі болып табылады. Әл-Фараби мен Жүсіп Баласағұнның философиялық, әлеуметтік және саяси көзқарастары түркі дүниесі мен қазақ ой-санасының терең рухани негізін құрайды. Қос ғұламаның шығармаларында әділетті билік, ізгілікті қоғам құру, парасатты басқару, білім мен даналықтың маңызы туралы тұжырымдар кеңінен көрініс табады. Қос ойшылдың еңбектері – адамгершілік құндылықтарды, рухани кемелдікке ұмтылуды, білімге негізделген қоғам құру идеясын насихаттайтын терең философиялық мұралар. Олардың идеялары қазіргі Қазақстан қоғамының рухани жаңғыруы, әлеуметтік тұрақтылық пен әділеттілікке негізделген мемлекеттік құрылым қалыптастыру ісіне теориялық іргетас бола алады.

Бұл зерттеу екі ойшылдың көзқарастарын салыстыра отырып, ұлттық философиялық ойдың эволюциясын, саяси көшбасшылықтың мазмұнын және мемлекеттік басқару моделін жетілдіру мүмкіндіктерін ашады. Қос ғұламаның білім мен ғылымды қоғам дамуының іргетасы деп танып, рухани кемелдікке жетудің басты шарты ретінде таниды. Бұл идеялар қазіргі білім беру реформалары мен жастардың адамгершілік тәрбиесін жетілдіру жолында әдіснамалық бағдар ретінде маңызды. Осылайша, қос ғұламаның ізгілікке, әділетке және білімге негізделген қоғам құру туралы қағидаттары жас ұрпақтың құндылықтарға негізделген саясатын қалыптастыруға және ұлттық рухани жаңғыруға маңызды үлес қоса алады.

Дусипова Айсана Сагинбаевна «6D020100 – Философия» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Қазіргі қазақстандық жастар руханилығының қалыптасуын философиялық талдау: проблемалары мен перспективалары» тақырыбындағы диссертациясы.

Қазіргі уақытта әлеуметтік философияда руханияттың шығу тегі, мәні, оның жеке және әлеуметтік деңгейлердегі көрінісі, өзгеріп жатқан әлеуметтік жағдайдағы эволюциялық келешегі белсенді зерттелуде. Жаһандану жағдайындағы әлемде материалдық құндылықтардың қарқынды дамуы руханилық құбылысының өзектілігін еселей береді. Қоғамда рухани факторларды ескермей, технологиялық үдерісті алдыңғы орынға шығару, оны әлеуметтік және рухани салаларының дағдарысына әкелді,

тұлғааралық қатынастарда өзімшілдік, немқұрайлылық, қатыгездік, бірізділік, адамды ойлануға мәжбүрлемейтін саналық деңгей сияқты жалпы құбылыстар дәлел бола алады.

Руханилық мәселесі жас ұрпақты тәрбиелеу міндеттері аясында үлкен маңызға ие. Әсіресе, жастар арасындағы жоғарыда көрсеткен құбылыстардың кең тарауы дабыл қақтырады, себебі жастық шақ адамның рухани қалыптасуының ең оңтайлы және қолайлы кезеңі, осы аралықта жастардың тәрбиесіне назар аударуды қажет етеді. Себеп-салдарлық, логикалық байланыстар заңдылықтарына сәйкес мәселенің шығу себептерін анықтау арқылы, салдардың алдын алу қажеттілігі туындайды. Осы тізбекке сәйкес, мемлекет болашағының адамзат үшін катастрофалық немесе үйлесімді және тұрақты даму үстінде болуы, тікелей жастарға байланысты. Сәйкесінше, қазіргі жаһанды сыни әлемде жастардың рухани-адамгершілік бейнесін қалыптастыру міндеттері стратегиялық тұрғыдан кезек күттірмейтін мәселе.

Қасабекова Еңлік Құралғазықызының «6D020600 – Дінтану» мамандығы бойынша «Қазақ халқының рухани әлеміндегі зайырлылық пен діндарлық дәстүрлері» тақырыбындағы диссертациясы.

Диссертациялық жұмыс зайырлылық пен діндарлық дәстүрлері – қазақ халқының рухани өмірінің маңызды мәселелерінің бірі. Зайырлылық құбылысы мәдениетаралық қатынастарды реттеуде, тек қазақ халқы үшін ғана емес, жаһандық даму кезеңіндегі жалпы адамзат үшін де маңызды рөл атқарады. Сондықтан бұл зерттеу тақырыбы гуманитарлық ғылымдардың әлеуметтік ортасы үшін үлкен өзектілікке ие. Жұмысты орындау барысында, қазақ халқының рухани әлемінің түрлі қырларын зерделей келе, қазақ халқының дүниетанымы мен менталитетіне сәйкес келетін зайырлылық пен діндарлық дәстүрлерін зерттеу қажеттілігі айқындалды. Қазақ халқының тарихындағы ғасырлар бойғы қиыншылықтары мен жетістіктері халықтың өзіндік рухани болмысымен және мәдениетімен қоса өрілді. Бұл үдерістерде зайырлылық пен діндарлық дәстүрлері, олардың өзара үйлесімділігі маңызды рөл атқарды. Аталмыш екі құбылыстың қазақ халқының мәдени өмірінің ажырамас бөлігі болуы да тақырыптың өзектілігін арттыра түседі. Сонымен қатар, қазақ халқының жалпы рухани өмірінде зайырлылық пен діндарлық дәстүрлерінің өзара байланысып және өзара әрекеттесуі аса маңызды факторлардың бірі. Дүниежүзілік ауқымдағы өзектілікке ие қос құбылыстың ел бірлігін сақтаудағы маңыздылығы күннен күнге артып келеді.

Болысбаева Айнура Канапиевна «6D020600 – Дінтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Қазақстандағы мұсылман әйелдердің діни бірегейленуі» тақырыбындағы диссертациясы.

Диссертациялық жұмыс Қазақстандағы мұсылман әйелдердің діни бірегейленуі мәселесін зерттеуге арналған. Қазақстан қазір діни жаңғыруды бастан кешіруде, бұл ең алдымен исламдық ревивализмнен көрініс табады. Сондықтан ислами бірегейліктің қалыптасуын зерттеу қоғамдық-гуманитарлық ғылымдардың маңызды мәселелерінің бірі болып табылады. Сонымен қатар, мұсылмандық бірегейліктің гендерлік қырларын, әсіресе әйелдердің діндарлығын зерттеудің маңыздылығы артып келеді. Бұл ең алдымен әйелдің болашақ ұрпақты әлеуметтендіруші негізгі агент ретіндегі ана статусымен, балаларына өзінің діндарлық тәжірибесін трансляциялаумен байланысты. Екіншіден, мұсылман ер адамдарға қарағанда, белсенді діндар әйелдерге сыртқы дағуат, яғни сыртқы бейнесіндегі ерекшеліктер (хиджаб, орамал және т.б.) тән. Қазіргі күні қоғамдық дискурста ұлттық және діни киім үлгілерін бір-бірінің антиподы ретінде қарастырып, қазақи және ислами киім үлгілеріне қатысты салыстырулар, бір-біріне қарама-қайшылықта қарастыру мен діни киім үлгісіне қатысты негативті пікірлердің таралуы сияқты түсініспеушіліктер орын алып жатады.

Осыған қоса қазіргі таңда әйелдердің арасында да радикализациялану процесінің қарқынды жүріп жатқандығын алға тарту керек. Дәстүрлі емес жамағаттың әйел

ізбасарлары балаларын деструктивті көзқарастар аясында тәрбиелесе, діни экстремизм үшін сотталған адамдардың әйелдері түрмеде отырған күйеулерінің жамағатпен байланысын дамыту мен жалғастыруда басты рөл атқарады.

Жоғарыдағы аталған мәселелерді ескере отырып, бүгінгі күні әйелдердің арасындағы исламдық бірегейліктің қалыптасуы мен даму тенденцияларын зерттеудің өзектілігі жоғарылап тұрғандығын алға тарту керек.

Диссертациялық жұмыста діни бірегейлік, соның ішінде ислами бірегейлік пәнаралық бағыттың негізінде талданып, әйелдердің ислами бірегейлігінің қалыптасуы мәселесіне арналған шетелдік және қазақстандық ғалымдардың еңбектеріне шолу жасалынды. Сонымен бірге Қазақстандағы әйелдер арасындағы мұсылмандық бірегейліктің қалыптасу процесіне талдау жүргізілді. Атап айтатын болсақ, заманауи Қазақстандағы өзін мұсылман деп идентификациялайтын әйелдердің діни бірегейлігінің ерекшеліктеріне анализ жасалынып, намаз оқитын әйелдердің діни әлеуметтенуі процесін, яғни этникалық «belonging» мұсылман әйелдің белсенді «being» мұсылманға айналуын актор позициясынан талданған, радикалды исламистік ұйымдардың құрсауына түскен әйелдердің әлеуметтік-психологиялық портретін дайындау, радикализациялану процесін кезеңдермен бөліп көрсетілген. Осылардың негізінде Қазақстандағы әйелдер арасындағы ислами бірегейліктің болашақ даму перспективалары мен проблемалары және оларды шешу жолдары қарастырылады.

Құрманбек Ақайдар Анарғалиұлының «8D02204 – Исламтану» білім беру бағдарламасы бойынша «XIX-XX ғасырлардағы мұсылман ойшылдарының сопылық дүниетанымы» тақырыбындағы диссертациясы.

Диссертациялық жұмыс ислам өркениеті тарихындағы маңызды рухани-философиялық бағыттардың бірі саналатын сопылық ілімді жүйелі және тарихи-философиялық тұрғыдан талдауға бағытталған өзекті ғылыми зерттеу болып табылады. Сопылық дүниетаным ислам дінінің рухани-этикалық мазмұнын тереңнен түсіндіретін, адамның ішкі жан дүниесін тәрбиелеуге негізделген рухани мектеп. Бұл ілім тек діни ғана емес, сонымен қатар философиялық, мәдени және этикалық қырларымен ерекшеленеді.

Зерттеу жұмысы XIX–XX ғасырлардағы мұсылман ойшылдарының сопылық дүниетанымына арқау болған идеялар мен ұстанымдарды жан-жақты саралап, олардың ислам ой-пікіріндегі тарихи маңызын анықтауға бағытталған. Бұл кезең мұсылман дүниесінде отарлық саясаттың, заманауи өзгерістердің, рухани дағдарыстың күшейген уақыты, сондықтан сопылық ілімнің қайта жануы мен рухани тұрақтылықты сақтау жолындағы қызметі зерттеу үшін аса өзекті.

Бұл диссертация тақырыбы жаһандану дәуірінде рухани тұрақтылық пен діни сана мәселелері өзекті болып отырған жағдайда ерекше мәнге ие. Зерттеу нәтижелері ислам руханиятының тарихи сабақтастығын сақтап, оны қазіргі заман талаптарымен үйлестіруге үлес қосады.

Осербаев Елдос Нұрланұлының «8D03102 – Мәдениеттану» білім беру бағдарламасы бойынша «Кибербуллинг мәдени девиацияның формасы ретінде» тақырыбындағы диссертациясы.

Диссертация жұмысында интернет арқылы жасалатын қорлық, қысым немесе қорқыту т.б. кибербуллинг әрекеттері мәдениеттанулық тұрғыдан талданып, девиациялық үдеріс ретінде қарастырылған. Еңбекте бұл мәселеге гуманитарлық ғылыми әдіснамалармен қатар, әлеуметтанулық, педагогикалық, философиялық тұрғыдан қарастырылатын тұжырымдар, көзқарастар, зерттеулер негізге алынып, кибербуллингтің қоғамдық өмірдегі практикалық мәні талданған. Жалпыадамзаттық сипат алып келе жатқан кибербуллинг мәдени өмірдегі керітартпа беталыс, соған орай, бұл құбылыстың шет елдердегі, әсіресе, Түркия, Қытай және Ресей мемлекеттеріндегі, сондай-ақ еліміздегі әлеуметтік келбеті зерделенді және ұлттық қауіпсіздік аясында қауіп-қатерлері мен оның

алдын-алу мәселелері мәдениеттанулық тұрғыдан талқыланған. Бұл жұмыс кибербуллингтің әдеттегі өткінші құбылыс емес, қоғам өміріне терең бойлаған әдет, мәдени девиацияның жаңа формасы екенін дәлелдей отыра, Қазақстан қоғамының ерекшеліктеріне сай шешім жолдарын ұсынады.

Лифанов Сергей Алексеевичтің «8D02202 – Философия» білім беру бағдарламасы бойынша «Адамдық жүйелер: әлем-виртуалды талдау» тақырыбындағы диссертациясы.

Докторлық диссертация виртуалдылықты адамның болмысын сипаттауда жүйе құраушы элемент ретінде зерттеуге арналған. Қазіргі уақытта технологиялық виртуалды шынайылық - адам үшін оның тіршілік қызметінің барлық дерлік салаларын қамтитын ерекше өмір ортасы, нәтижесінде ол технологиялық интерфейс болып қана қоймайды, адамның қабылдауы, қарым-қатынастары, бірегейлік және әлеуметтік тәжірибесі негіздерін өзгертеді.

Жұмыс виртуалды әлем жағдайында адами жүйелердің трансформациясына философиялық талдау жүргізуге, сондай-ақ виртуалдықтың адами болмыстың жаңа формаларын қалыптастыру ортасы ретіндегі онтологиялық, феноменологиялық, семиотикалық және танымдық негіздерін айқындауға бағытталған. Жұмыстың негізгі мәнінде виртуалдылық эмпирикалық немесе техникалық болмысқа жатпайтын, бірақ субъект үшін онтологиялық мүмкіндік пен шынайылық мәртебесі бар, әлеуетті әлемдер мен мәндерді туындату қабілетімен айқындалатын сана мен адами жүйелердің құрылымдық қасиеті ретінде қарастырылады.

Бұл диссертация тақырыбы цифрлық технологиялардың қарқынды дамуы мен адам тәжірибесінің өзгеруі жағдайында маңызды мәнге ие. Зерттеу нәтижелері виртуалды ортаның адамның санасына, мінез-құлқы мен өзара әрекеттесуіне қалай әсер ететінін тереңірек түсінуге мүмкіндік береді және қазіргі дәуірдегі адамдық жүйелердің ерекшеліктерін философиялық тұрғыдан пайымдауға ықпал етеді.

Бокыбаев Нурбакыт Абдыгалиевичтің «6D020400 – Мәдениеттану» білім беру бағдарламасы бойынша «Цирк қазіргі мәдениет перфомансы ретінде» тақырыбындағы диссертациясы.

Диссертациялық зерттеуде цирк өнері мәдениеттанулық тұрғыдан талданып, оның ұлттық мәдени кодпен, дәстүрлі перформативтік тәжірибелермен және қазіргі заманғы өнер жүйесімен өзара байланысы жан-жақты қарастырылған. Еңбекте цирк тек ойын-сауық формасы емес, сал-серілік, ағашаяқ, жыршылық, трикстерлік және арғымақтық дәстүрлерден бастау алатын күрделі мәдени феномен ретінде түсіндіріледі. Автор гуманитарлық ғылымдардың әдіснамаларын – мәдени антропология, көркемдік семиотика, перформативтік теория, этнографиялық талдау кешенді қолданып, қазақ циркінің тарихи дамуы мен қазіргі кезеңдегі трансформациясын практикалық және теориялық деңгейде зерттеген. Кеңестік кезеңдегі идеологиялық ықпал, посткеңестік мәдени ауысулар, тәуелсіздік жылдарындағы ұлттық өнерді жаңғырту үдерістері және Nomad Stunts сияқты топтардың халықаралық аренадағы репрезентациясы мәдениеттанулық көзқараспен терең сараланған. Зерттеу нәтижелері цирк өнерінің тек өтпелі эстетикалық құбылыс емес, қоғамның тарихи жадына, ұлттық бірегейлікке және мәдени саясатқа тікелей әсер ететін перформативтік әрекет жүйесі екенін дәлелдеп, Қазақстан мәдени кеңістігінің ерекшеліктерін ескере отырып, цирк өнерін дамыту мен жаңғыртудың ғылыми негізделген бағыттарын ұсынады.

Рамаданова Жанна Дидарбековна «8D02201 – Философия» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Қазақ дәстүрлі пластикалық би өнерінің бейнелі тілі: философиялық талдау» тақырыбындағы диссертациясы.

Өнер бейнелі тілі әлеммен қарым-қатынастағы мәнді елеулі етіп көрсету және оны мазмұны, өрнегі жағынан жетілдірілген ерекше әлемге – идеалды кеңістікке, платондық «идеялар әлеміне» аудару құралы болып табылады. Өнер бейнелі тілі өнер тілінің семантикасымен тікелей байланысты, ол әрбір өнер түрі үшін тек өзіндік ерекшеліктерімен анықталады.

Киелі геометрия мен ымдау тілі элементтері негізінде жасалған дәстүрлі қазақ биінің қимыл-қалыптарының бейнелі тілін семиотикалық талдау барысында түркі мәдениетінің бір бөлігі ретіндегі қазақ халқының мәдени кодтары мен рухани құндылықтарының көрінісі болып табылатын қазақ ою-өрнектерінің кейбір үлгілерінің және қазақ халық биі қимыл-қалыптарының мағыналық кодының біртұтастығы дәлелденді.

Би өнерінің эпистемологиялық табиғатын, сондай-ақ, тәндік қасиеттерін зерттеу барысында физиологиядағы соматикалық (денелік) және невробиологиядағы айна нейрондарын зерттеу сияқты пәнаралық зерттеулердің соңғы ғылыми деректері негізінде бидің психосоматика арқылы адамның танымдық қабілеттеріне әсер етуінің тәжірибеде бұрын ашылмаған жаңа мүмкіндіктері айқындалды.

Пернекулова Майра Мухтаровнаның «6D020100 – Философия» мамандығы бойынша «Виртуалды шындық пен тұлғаның шығармашылық әлеуетін жүзеге асыру мәселесі» тақырыбындағы диссертациясы.

Диссертация жұмысы XXI ғасырдағы цифрлық трансформация жағдайында тұлға болмысының өзгеру логикасын, шығармашылықтың жаңа формалары мен тетіктерін философиялық тұрғыдан пайымдауға бағытталған. Виртуалды шындық феноменін тек технологиялық немесе психологиялық құбылыс ретінде емес, тұлғаның өзін-өзі жүзеге асыратын ерекше онтологиялық кеңістік ретінде қарастыруы жұмыстың теориялық салмағын арттырады.

Зерттеу тақырыбының жаңалығы виртуалды ортадағы шығармашылықтың мүмкіндіктері мен қауіптерін кешенді түрде талдаумен, сондай-ақ тұлғаның шығармашылық әлеуетін сақтау мен дамытуға бағытталған тұжырымдамалық негіз ұсынуымен айқындалады. Диссертант классикалық және заманауи философиялық көзқарастарды салыстыра отырып, виртуалды шындық жағдайында тұлғаның шығармашылық субъект ретіндегі рөлін жаңаша түсіндіруге ұмтылған. Бұл тұрғыда автордың тұлға, еркіндік, жауапкершілік және аутенттілік ұғымдарын өзара байланыстыра зерделеуі ғылыми ізденістің тереңдігін көрсетеді.

Жалпы алғанда, диссертациялық жұмыс қойылған талаптарға сәйкес келеді және виртуалды шындық пен тұлғаның шығармашылық әлеуеті мәселесін философиялық тұрғыдан жүйелі түрде талдаған маңызды ғылыми еңбек болып табылады.

2) диссертация тақырыбының «Ғылым және технологиялық саясат туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 20-бабының 3-тармағының 2) тармақшасына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия айқындаған ғылымды дамытудың басым бағыттарымен және (немесе) мемлекеттік бағдарламалармен байланысы;

Айтенова Альфия Аманжоловна

Диссертация жұмысының тақырыбы еліміздегі ғылымның даму басымдықтарының ішінен: 7. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулерге және арнайы мамандандырылған бағыттардың ішінен: 7.2 Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер: 7.2.6 Қоғамды жаңғырту жағдайындағы тарих пен мәдениеттің, әдебиет пен тілдің, дәстүр мен құндылықтардың ортақтығы бабына сәйкес келеді.

Мәлік Ғалым Алауидинұлы

Диссертация жұмысының тақырыбы еліміздегі ғылымның даму басымдықтарының ішінен: 7. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулерге және

арнайы мамандандырылған бағыттардың ішінен: 7.2 Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер: 7.2.6 Қоғамды жаңғырту жағдайындағы тарих пен мәдениеттің, әдебиет пен тілдің, дәстүр мен құндылықтардың ортақтығы бабына сәйкес келеді.

Маткерим Дана Адильханкызы

Диссертация жұмысының тақырыбы еліміздегі ғылымның даму басымдықтарының ішінен: 7. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулерге және арнайы мамандандырылған бағыттардың ішінен: 7.2 Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер: 7.2.6 Қоғамды жаңғырту жағдайындағы тарих пен мәдениеттің, әдебиет пен тілдің, дәстүр мен құндылықтардың ортақтығы бабы мен Қазақстан Республикасының президенті Қ. Тоқаевтың 2021 жылы бекіткен ұлттық жобалар тізбесіндегі «Ұлттық рухани жаңғыру» ұлттық жобасына сәйкес келеді.

Ержанов Еркебулан Даукенбаевич

Диссертация жұмысының тақырыбы еліміздегі ғылымның даму басымдықтарының ішінен: 7. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулерге және арнайы мамандандырылған бағыттардың ішінен: 7.2 Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер: 7.2.6 Қоғамды жаңғырту жағдайындағы тарих пен мәдениеттің, әдебиет пен тілдің, дәстүр мен құндылықтардың ортақтығы бабына сәйкес келеді.

Наурузбаев Дархан Мирзабекович

Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен еліміздегі ғылым дамуының 7-ші бағытына сәйкес келеді. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулер басымдығы бойынша – 7.2. бағытына сәйкес келеді. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер бағыты бойынша: «7.2.1. Ұлы есімдер мен ұлы дәуірлер» және «7.2.2. Жаңа гуманитарлық білім. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы синергетикалық және философиялық зерттеулер» бағыттарына толық сәйкес келеді.

Дусипова Айсана Сагинбаевна

Диссертация жұмысының тақырыбы еліміздегі ғылымның даму басымдықтарының ішінен: 7. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулерге және арнайы мамандандырылған бағыттардың ішінен: 7.2 Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер: 7.2.6 Қоғамды жаңғырту жағдайындағы тарих пен мәдениеттің, әдебиет пен тілдің, дәстүр мен құндылықтардың ортақтығы бабы мен Қазақстан Республикасының президенті Қ. Тоқаевтың 2021 жылы бекіткен ұлттық жобалар тізбесіндегі «Ұлттық рухани жаңғыру» ұлттық жобасына сәйкес келеді.

Қасабекова Еңлік Құралғазықызы

Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен еліміздегі ғылым дамуының 7-ші бағытына сәйкес келеді. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулер басымдығы бойынша – 7.2. бағытына сәйкес келеді. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер бағыты бойынша: «7.2.1. Ұлы есімдер мен ұлы дәуірлер» және «7.2.2. Жаңа гуманитарлық білім. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы синергетикалық және философиялық зерттеулер» бағыттарына толық сәйкес келеді.

Болысбаева Айнура Канапиевна

Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен еліміздегі ғылым дамуының 7-ші бағытына сәйкес келеді. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулер басымдығы бойынша – 7.2. бағытына сәйкес келеді. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер бағыты бойынша: «7.2.7. Ұлы даланың жеті қыры: қоғамның рухани жаңғыруының мұралары мен бастаулары» бағытына толық сәйкес келеді.

Құрманбек Ақайдар Анарғалиұлы

Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен еліміздегі ғылым дамуының 7-ші бағытына сәйкес келеді. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулер басымдығы бойынша – 7.2. бағытына сәйкес келеді. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер бағыты бойынша: «7.2.1. Ұлы есімдер мен ұлы дәуірлер» және «7.2.2. Жаңа гуманитарлық білім. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы синергетикалық және философиялық зерттеулер» бағыттарына толық сәйкес келеді.

Осербаев Елдос Нұрланұлы

Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен еліміздегі ғылым дамуының 7-ші бағытына сәйкес келеді. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулер басымдығы бойынша – 7.2. бағытына сәйкес келеді. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер бағыты бойынша: «7.2.1. Ұлы есімдер мен ұлы дәуірлер» және «7.2.2. Жаңа гуманитарлық білім. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы синергетикалық және философиялық зерттеулер» бағыттарына толық сәйкес келеді. Диссертациялық жұмыс Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігімен қаржыландырылатын "Цифрлық трансформация жағдайындағы қазақстандық қоғам: перспективалар мен тәуекелдер» ғылыми бағдарламасы аясында орындалды.(грант №BR21882302, 2023-2025 жж.)

Лифанов Сергей Алексеевич

Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен еліміздегі ғылым дамуының 7-ші бағытына сәйкес келеді. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулер басымдығы бойынша – 7.2. бағытына сәйкес келеді. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер бағыты бойынша: «7.2.10. – Әлеуметтік-гуманитарлық саладағы ақпараттық және цифрлық технологиялар. Ақпараттық кеңістіктегі адам» және «7.2.2. Жаңа гуманитарлық білім. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы синергетикалық және философиялық зерттеулер» бағыттарына толық сәйкес келеді. Диссертациялық жұмыс Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігімен қаржыландырылатын "Цифрлық трансформация жағдайындағы қазақстандық қоғам: перспективалар мен тәуекелдер» ғылыми бағдарламасы аясында орындалды.(грант №BR21882302, 2023-2025 жж.)

Бокыбаев Нурбакыт Абдыгалиевич

Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен еліміздегі ғылым дамуының 4-ші бағытына сәйкес келеді: 4. Елдің зияткерлік әлеуеті бағыты ішінен – 2. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі және қолданбалы зерттеулер: 2.8 Мәдениет және өнер саласындағы пәнаралық зерттеулер. Қазақстанның креативті индустриясы.

Рамаданова Жанна Дидарбековна

Диссертация жұмысының тақырыбы еліміздегі ғылымның даму басымдықтарының ішінен: 7. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулерге және арнайы мамандандырылған бағыттардың ішінен: 7.2 Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер: 7.2.6 Қоғамды жаңғырту жағдайындағы тарих пен мәдениеттің, әдебиет пен тілдің, дәстүр мен құндылықтардың ортақтығы бабына сәйкес келеді. Сонымен қатар, диссертация тақырыбы (бекітілген күнге сәйкес) ұлттық мәдени кодты, халықтың мәдени мұрасын, соның ішінде халық биін зерттеу, сақтау және болашақ ұрпаққа жеткізу тақырыбын көтеретіндіктен «Мәңгілік ел» стратегиясы мен «Рухани жаңғыру» (2017-2020) мемлекеттік бағдарламасын қамтитын мемлекеттік мәдени саясат тұжырымдамасына сәйкес келеді.

Пернекулова Майра Мухтаровна

Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен еліміздегі ғылым дамуының 7-ші бағытына сәйкес келеді.

Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулер басымдығы бойынша – 7.2. бағытына сәйкес келеді. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер бағыты бойынша: «7.2.1. Ұлы есімдер мен ұлы дәуірлер» және «7.2.2. Жаңа гуманитарлық білім. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы синергетикалық және философиялық зерттеулер» бағыттарына толық сәйкес келеді. Диссертациялық жұмыс Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігімен қаржыландырылатын "Цифрлық трансформация жағдайындағы қазақстандық қоғам: перспективалар мен тәуекелдер» ғылыми бағдарламасы аясында орындалды.(грант №BR21882302, 2023-2025 жж.)

3) диссертациялар нәтижелерінің практикалық қызметке ену деңгейін талдау.

Айтенова Альфия Аманжоловна

Зерттеу нәтижелері білім беру тұжырымдамалары мен бағдарламалар әзірлеуде, әлеуметтік философия, мәдениет философиясы және т.б. пәндерді оқытуда, ұлттық құндылықтарды қалыптастырып, ұлттық бірегейлікті дамытуда, «Әлеуметтік философия», «Аксиология мәселелері», «Ұлттық мәдениет мәселелері», «Ұлттық бірегейлік мәселелері» тақырыбындағы оқу курстары үшін көмекші құрал дайындауға негіз бола алады.

Мәлік Галым Алауидинұлы

Зерттеу нәтижелері білім беру тұжырымдамалары мен бағдарламалар әзірлеуде, билік философиясы, саяси билік және т.б. пәндерді оқытуда, ұлттық құндылықтарды қалыптастырып, Ұлттық қауіпсіздікті қалыптастыруда, «Билік философиясы», «Аксиология мәселелері», тақырыбындағы оқу курстары үшін көмекші құрал дайындауға негіз бола алады.

Маткерим Дана Адильханкызы

Зерттеу жұмысының нәтижелерін мәдениеттану, өнертану, өнер тарихын оқытуда, магистранттар мен докоранттардың ғылыми-зерттеу жұмыстарына қажетті ғылыми-теориялық, тарихи тұжырымдар жасауда кеңінен пайдалануға болады. Сонымен қатар диссертациялық жұмыс жалпы өнердің, соның ішінде кино өнерінің мәдени бірегейлікті қалыптастырудағы ролін теориялық жағынан қазақ тәжірибесімен кеңейте отырып, посткеңестік республикалардағы осы үдерісті талдауға, жаңа концепциялар жасауға негіз бола алды. Диссертацияның кейбір нәтижелері кино өнеріндегі жаңа туындыларды жасауға тәжірибелік маңызы ерекше.

Ержанов Еркебулан Даукенбаевич

Зерттеу нәтижелері «Мәдениеттану» бойынша ғылыми ізденістерге арқау етуге болады, ал зерттеу барысында қолданылған материалдарды, идеяларды философия, мәдениеттану, әлеуметтану бағытындағы білім беру бағдарламаларын жүзеге асыру мақсатында пайдалануға болады.

Наурузбаев Дархан Мирзабекович

Зерттеу жұмыстарының ғылыми нәтижелерін философия, тарих, мәдениеттану пәндерінде және элективті курстарда пайдалануға болады. Диссертациялық зерттеудің практикалық маңыздылығы оның нәтижелерінің саяси философияны дамытуға, азаматтық қоғамның рухани негіздерін жаңғыртуға, сондай-ақ саяси толеранттылық пен диалог мәдениетін қалыптастыруға қосатын үлесімен айқындалады. Сонымен қатар, зерттеу нәтижелері ұлттық рухани құндылықтарды жаңғыртуға және саяси-этикалық тұжырымдамаларды қазіргі заман талаптары тұрғысынан қайта пайымдауға мүмкіндік береді.

Дусипова Айсана Сагинбаевна

Қазіргі қоғамдағы жастардың рухани-адамгершілік бағытының өзгеруімен пайда болған жаңа әлеуметтік нормалар жүйесі мен мемлекеттің қоғамдық қауіпсіздігіне, оның ішінде мәдени және рухани қауіп-қатерлерінің жай-күйін қарастыруы арқылы мүмкін болатын жағдайлардың алдын алуға мүмкіндік беретін танымдық құрал ретінде қолдануға болады. Диссертациялық зерттеу жұмысының қорытындылары мен нәтижелері

мемлекеттік органдар, қоғамдық бірлестіктер, тұлғааралық қатынастарды құруда, рухани тәрбие мәселелерін шешуде, талқылау және қабылдауда, білім беру мекемелерінде оқыту және тәрбиелеу үрдісінде пайдалануға мүмкіндік береді. Диссертациялық зерттеудің идеялары мен қорытындыларын «Әлеуметтік философия» сияқты арнайы курстарды оқытудың негізі ретінде қолданыс таба алады, ал зерттеу барысында қолданылған материалдарды, идеяларды философия, мәдениеттану, әлеуметтану, саясаттану бағытындағы білім беру бағдарламаларын жүзеге асыру мақсатында пайдалануға болады.

Қасабекова Еңлік Құралғазықызы

Зерттеу жұмысының практикалық нәтижелері философия тарихы, мәдениеттану, дінтану пәндері бойынша арнайы дәрістерде «Дінтану тарихы», «Мәдениеттану», «Қазақ философиясы» және т.б. арнайы курстарда пайдалануға болады. Теориялық ережелер мен тұжырымдар әлеуметтік-мәдени және зияткерлік-рухани салаларда қазіргі кездегі «Әділетті Қазақстан» доктринасын, «Адал азамат» концептісін жүзеге асыру барысында қолдануға ұсынылады, сондай-ақ қазіргі қазақстандық шындықта мәдениеттердің көпконфессиялы диалогын қалыптастыруға ықпал етуі мүмкін.

Болысбаева Айнура Канапиевна

Жұмыс нәтижелері дінтанулық іргелі және қолданбалы зерттеуге негіз бола алады. Диссертациялық материалдар жүргізіліп жатқан мемлекеттік саясатты болжау үшін әдістемелік құралдарды жетілдіруге бағытталған бағдарламаларды дайындау кезінде пайдаланылуы мүмкін, сондай-ақ дінтанудың жаңа арнайы курстарын жасақтауда және оқу үдерісіне арналған оқулықтар мен ғылыми еңбектерді құрастыруда қолданылуы мүмкін.

Құрманбек Ақайдар Анарғалиұлы

Диссертациялық жұмыстың практикалық нәтижелері қазіргі қоғамда рухани-адамгершілік тәрбиені жетілдіруге бағытталған мәдени-ағартушылық және білім беру процестерінде кеңінен қолдануға болады. Зерттеу барысында алынған тұжырымдар мен теориялық ережелер «Сопылық ілімнің философиялық негіздері», «Ислам философиясы», «Мұсылман өркениетінің тарихы», «Сопылық дәстүр және қазіргі қоғам» сияқты арнайы курстар мен дінтану, философия, мәдениеттану пәндеріндегі дәрістер мазмұнын байыта алады.

Осербаев Елдос Нұрланұлы

«Кибербуллинг мәдени девиацияның формасы ретінде» тақырыбындағы диссертациялық зерттеудің практикалық нәтижелері қазіргі қоғамда цифрлық мәдениетті дамыту мен рухани-адамгершілік тәрбиені жетілдіруге бағытталған мәдени-ағартушылық және білім беру процестерінде кеңінен қолдануға мүмкіндік береді.

Диссертация нәтижелері «Мәдени девиациялар социологиясы», «Цифрлық мәдениет және қоғам», «Интернет-психология», «Медиаэтика және ақпараттық қауіпсіздік» сияқты арнайы курстар мен дінтану, философия, мәдениеттану, әлеуметтану пәндеріндегі дәрістер мазмұнын толықтыруға негіз бола алады.

Лифанов Сергей Алексеевич

Зерттеудің теоретикалық және тәжірибелік маңыздылығы алынған нәтижелерді жалпы виртуалдық шынайылық философиясы және нақты әлеуметтік зерттеулер ретінде, оның ішінде, пәнаралық тәсіл тұрғысынан, әдістемелік құралды және теоретикалық негізді дамыту үшін пайдалану мүмкіндігімен анықталады. Ғылыми нәтижелер заманауи әлеуметтік философияның өзекті мәселелері, әлеуметтік-гуманитарлық танымның, эпистемологияның, сана философиясының, тіл философиясының әдістемесі бойынша негіздік және арнайы оқу курстарын әзірлеуде қолданыс табуы мүмкін.

Бокыбаев Нурбакыт Абдыгалиевич

«Цирк қазіргі мәдениет перформансы ретінде» тақырыбындағы диссертациялық зерттеудің практикалық маңызы жоғары, себебі алынған нәтижелер ұлттық өнерді сақтау, дамыту және мәдени саясатты жетілдіру бағыттарында кеңінен қолдануға мүмкіндік береді. Диссертацияда жасалған тұжырымдар қазақ циркінің тарихи-мәдени негіздерін, перформативтік құрылымын және қазіргі шығармашылық индустриялардағы орнын

түсіндіруге бағытталғандықтан, олар мәдениет ұйымдарының шығармашылық менеджментін жетілдіруде, репертуарлық және көркемдік саясатты жоспарлауда, ұлттық бренд қалыптастыруда және мәдени дипломатия саласында нақты практикалық құрал ретінде пайдаланылуы мүмкін.

Рамаданова Жанна Дидарбековна

Зерттеу нәтижелеріне сәйкес хореографияны тек сыныптан тыс емес, жалпы білім беретін мектептердің міндетті оқу бағдарламасына енгізу оқушылардың танымдық қабілеттерін, дене шынықтыруын және интеллектуалды дамуын жақсартады деген қорытынды жасалды. Автор заманауи білім беру технологияларын, мысалы, цифрландырылған ең жақсы үлгілер мен дуалды білім беру элементтерін пайдалану қазақ халық биін сақтауға және танымал етуге көмектеседі деп болжайды.

Зерттеу барысында қол жеткізген нәтижелерді жоғары және орта оқу орындарында, жалпы білім беретін мектептерде, лицейлерде және гимназияларда өнер философиясы, халық өнерінің теориясы мен тарихы, эстетика, мәдениеттану және хореография тарихы бойынша дәріс курстарында пайдалануға болады.

Пернекулова Майра Мухтаровна

Зерттеудің практикалық маңыздылығы оның қорытындылары мен негізгі қағидаларының білім беру және тәрбие беру саласында тікелей қолданылу мүмкіндігімен айқындалады. Автор негіздеген құндылықтық мәдениет пен сыни ойлауды виртуалды шындықпен қауіпсіз әрі шығармашылық тұрғыдан өзара әрекеттесудің іргелі негізі ретінде қалыптастыру қажеттілігі педагогикалық стратегиялар мен білім беру бағдарламаларын, мектепке дейінгі жастан бастап және одан әрі, әзірлеу үшін нақты бағдарлар ұсынады. Диссертация материалдарының жоғары білім беру жүйесіне арналған оқу құралының негізі бола алатыны туралы тұжырым мазмұнның жүйелілігі, баяндаудың айқындығы мен теориялық тереңдігін ескере отырып, толықтай орынды деп бағаланады. Әзірленген әдіснамалық ұстанымдар мен аналитикалық қорытындылар виртуалды тәжірибені зерттеудің ерекшеліктерін және цифрлық мәдениет жағдайындағы адамның өмір сүруінің жаңа формаларын ескеретін гуманитарлық және пәнаралық білім беру модульдері мен оқу курстарын жобалау барысында тиімді пайдаланылуы мүмкін.

5. Ресми рецензенттердің жұмысына талдау (мейлінше сапасыз пікірлерді мысалға ала отырып).

Ресми рецензенттерді тағайындау кезінде диссертациялық кеңес Білім және ғылым саласындағы бақылау комитетінің осы тәртіпке қойылатын талаптарын басшылыққа алды, атап айтқанда, тәуелсіздік принципі қатаң сақталды. Диссертацияның мазмұнын зерделеу және рецензиялар жіберу үшін докторлық және ғылым кандидаты дәрежесі бар екі ресми рецензент және докторлық зерттеу саласында кемінде 5 (бес) Комитет бекіткен тізімдегі журналдарда немесе Wep of Science Core Collection немесе Scopus базасындағы ғылыми мақаласы тағайындалды.

Айтенова Альфия Аманжоловнаның диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Затов Кайрат Айтбекович – философия ғылымдарының докторы, Нұр-Мүбарак Египет ислам мәдениеті университетінің Дінтану кафедрасының профессоры. Мамандығы: 24.00.01 – мәдениет теориясы мен тарихы (Алматы қ., Қазақстан).

2. Қалдыбай Қайнар Қалдыбайұлы – PhD философия докторы, Қожа Ахмет Ясауи атындағы халықаралық қазақ-түрік университетінің Философия кафедрасының қауымдастырылған профессоры. Мамандығы: 6D020100 – Философия (Түркістан қ., Қазақстан).

Мәлік Ғалым Алауидинұлының диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Токтаров Ермек Бауыржанович – философия докторы (PhD), Философия, саясаттану және дінтану институтының бас ғылыми қызметкері (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: 6D020100 – Философия;

2. Оспанов Тауекель Тлеубекович – философия докторы (PhD), философия докторы, Қазақ-Неміс университеті әлемдік саясат факультетінің қауымдастырылған профессоры (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: 6D020100 – Философия.

Маткерим Дана Адильханқызының диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Наурзбаева Альмира Бекетовна – философия ғылымдарының докторы, Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясының профессоры (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: 09.00.13 – дінтану, философиялық антропология және мәдениет философиясы;

2. Сағықызы Аяжан – философия ғылымдарының докторы, профессор, Философия, саясаттану және дінтану институтының бас ғылыми қызметкері (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: 09.00.11 – әлеуметтік философия.

Ержанов Еркебулан Даукенбаевичтың диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Аубакирова Салтанат Советовна – философия докторы PhD, Toraighyrov University гуманитарлық және әлеуметтік ғылымдар факультетінің деканы (Павлодар қ., Қазақстан). Мамандығы: 6D020400 – Мәдениеттану;

2. Халыков Қабыл Заманбекович – философия ғылымдарының докторы, профессор, Т.Қ. Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясының **Ғылыми жұмыстар жөніндегі** проректоры (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: 09.00.13 — «Дінтану, философиялық антропология, мәдениет философиясы».

Наурузбаев Дархан Мирзабековичтің диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Кемербай Рауан Амантайұлы – философия докторы (PhD), Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, философия кафедрасының қауымдастырылған профессоры (Астана қ., Қазақстан). Мамандығы: «6D020100 – Философия»;

2. Божбанбаев Бауыржан Муратбекович – философия ғылымдарының кандидаты, Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы, Қазақстан тарихы және әлеуметтік-гуманитарлық пәндер кафедрасының доценті (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: «24.00.01 – Мәдениет тарихы мен теориясы».

Дусипова Айсана Сагинбаевнаның диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Кусаинов Дауренбек Умирбекович – философия ғылымдарының докторы, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, саясаттану және әлеуметтік-философиялық пәндер кафедрасының профессоры (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: 09.00.13 – Дінтану, философиялық антропология және мәдениет философиясы.

2. Джекебаева Мақпал Абиловна – философия ғылымдарының кандидаты, Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетінің Қазақстан тарихы кафедрасының қауымдастырылған профессоры (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: 09.00.11 – Әлеуметтік философия.

Қасабекова Еңлік Құралғазықызының диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Затов Кайрат Айтбекович – философия ғылымдарының докторы, Нұр-Мүбарак Египет ислам мәдениеті университетінің дінтану кафедрасының профессоры (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: 24.00.01 – мәдениет теориясы мен тарихы;

2. Абжалов Султанмурат Утешович – Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ түрік университеті, Теология факультетінің деканы (Түркістан қ., Қазақстан). Мамандығы: 09.00.13 – Дінтану, философиялық антропология, мәдениет философиясы.

Болысбаева Айнура Канапиевнаның диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Шағырбай Алмас Дүйсенбекұлы – философия докторы (PhD), ҚР ҒЖБМ ҒК

Философия, саясаттану және дінтану институты дінтану орталығының жетекшісі (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: 6D020600 – Дінтану

2. Бектенова Мадина Кенесарыевна – философия докторы (PhD), Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Қазақстан стратегиялық зерттеулер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Астана қ., Қазақстан). Мамандығы: 6D020600 – Дінтану.

Құрманбек Ақайдар Анарғалиұлының диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Абжалов Султанмурат Утешович – Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ түрік университеті, Теология факультетінің деканы Мамандығы: 09.00.13 – Дінтану, философиялық антропология, мәдениет философиясы (Түркістан қ., Қазақстан);

2. Рыскиева Айымжан Абуовна – философия ғылымдарының кандидаты, доцент м.а. Нұр-Мүбарак Египет ислам мәдениеті университеті, дінтану кафедрасының меңгерушісі. Мамандығы: 09.00.13 – Дінтану, философиялық антропология және мәдениет философиясы (Алматы қ., Қазақстан).

Осербаев Елдос Нұрланұлының диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Кусайынов Дауренбек Умербекович – философия ғылымдарының докторы, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің профессоры. Мамандығы: 09.00.13 – Дінтану, философиялық антропология, мәдениет философиясы (Алматы қ., Қазақстан);

2. Масанов Еркин Жоланович – философия докторы (PhD), Нұр-Мүбарак Египет ислам мәдениеті университетінің қауымдастырылған профессоры. Мамандығы: 6D020100 – Философия (Алматы қ., Қазақстан).

Лифанов Сергей Алексеевичтің диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Затов Кайрат Айтбекович – философия ғылымдарының докторы, Нұр-Мүбарак Египет ислам мәдениеті университетінің дінтану кафедрасының профессоры. Мамандығы: 24.00.01 – мәдениет теориясы мен тарихы (Алматы қ., Қазақстан);

2. Барлыбаева Гаухар Гинаядовна – философия ғылымдарының докторы, қауымдастырылған профессор, ҚР ҒЖБМ Философия, саясаттану және дінтану институтының бас ғылыми қызметкері. Мамандығы: «09.00.03 – Философия тарихы» (Алматы қ., Қазақстан).

Бокыбаев Нурбакыт Абдыгалиевичтің диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Кусаинов Дауренбек Умербекович, философия ғылымдарының докторы, профессор, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті (Алматы, Қазақстан) 09.00.13 – дінтану, философиялық антропология және мәдениет философиясы.

2. Затов Кайрат Айтбекович – философия ғылымдарының докторы, Нұр-Мүбарак Египет ислам мәдениеті университетінің дінтану кафедрасының профессоры (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: 24.00.01 – мәдениет теориясы мен тарихы.

Рамаданова

Рамаданова Жанна Дидарбековнаның диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Наурзбаева Альмира Бекетовна – философия ғылымдарының докторы, Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы, әлеуметтік-гуманитарлық пәндер кафедрасының профессоры (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: 09.00.13 – Дінтану, философиялық антропология және мәдениет философиясы;

2. Карипбаев Байжол Искакович – философия ғылымдарының докторы, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университетінің философия және мәдениет теориясы

кафедрасының профессоры (Алматы қ., Қазақстан). Мамандығы: 09.00.11 – Әлеуметтік философия.

Пернекулова Майра Мухтаровнаның диссертациялық жұмысының ресми рецензенттері:

1. Оспанов Тауекель Тлеубекович – философия докторы (PhD), Қазақ-неміс университетінің доценті. Мамандығы: «6D020100 – Философия» (Алматы қ., Қазақстан);

2. Салимова Райгуль Сабыровна – философия докторы (PhD), КеАҚ «Торайғыров университетінің» гуманитарлық және әлеуметтік ғылымдар факультетінің философия және әлеуметтік ғылымдар кафедрасының аға оқытушысы, оқу ісі жөніндегі деканның орынбасары. Білім беру бағдарламасы: «8D02201 – Философия» (Павлодар қ., Қазақстан).

Диссертациялық кеңеске ұсынылған ресми рецензенттердің пікірлері зерттеу тақырыбының өзектілігін көрсетеді, ғылыми нәтижелерді, олардың негізділігі мен жаңалығын, сенімділік дәрежесін және алынған нәтижелердің апробациясын, жарияланымдардың болуын, сондай-ақ зерттеу туралы қорытындыны көрсетеді. философия докторы (PhD) дәрежесін беру мүмкіндігі. Ресми рецензенттердің пікірлерінің көшірмелері докторанттарға тапсырылды және қорғау мерзіміне дейін 5 (бес) жұмыс күн бұрын университеттің интернет-ресурсында орналастырылды.

Рецензенттер зерттеліп отырған проблемалардың ерекше өзектілігін және олардың қазақстандық ғылымның стратегиялық бағыттарын іске асыруға бағытталғанын атап өтті. Диссертациялық зерттеулердің қазіргі жаһандану жағдайында өзекті мәселелерді шешуге арналған ғылыми негізделген ұсыныстар әзірлеу тұрғысынан маңыздылығы жоғары екендігі көрсетілді. Сондай-ақ, докторанттардың ғылыми зерттеулеріне, алынған ғылыми жаңалықтарына, зерттеулердің теориялық және практикалық маңыздылығына ерекше назар аударылды.

Рецензенттер ғылыми зерттеулер нәтижелерін бағалау бойынша ауқымды жұмыс жүргізіп, қазіргі қоғамдық-гуманитарлық ғылымның өзекті мәселелерін қамтыған диссертациялардың жеткілікті деңгейде дайындалғанын атап өтті. Философиялық-мәдениеттанулық, дінтанулық және исламтанулық зерттеулердің практикалық бағыттылығы оң бағаланды.

Диссертацияларды қарастыру барысында рәсімдеу мен стильге қатысты жекелеген кемшіліктер анықталғанымен, олар диссертациялық зерттеулердің мазмұнына және ғылыми нәтижелеріне нұқсан келтірмейді.

6. Ғылыми кадрларды даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі ұсыныстар.

Инновациялық дамуда және мемлекеттің әлемдік ғылыми және білім беру кеңістігіне интеграциялануында қазіргі кезде халықаралық стандарттардың заманауи талаптарына сәйкес келетін, перспективті, бәсекеге қабілетті ғылыми кадрлар маңызды рөл атқарады. Қазақстандық ғылымды әлемдік кеңістікте ілгерілетудің басты міндеті - ғылымның дамуына жағдай жасау, қазіргі әлемде сұранысқа ие ғылыми бағыттар бойынша білікті ғылыми қызметкерлерді даярлау. Жаңа заманның ғылыми кадрларын даярлауда оң тәжірибе жинақталуда, дегенмен ғылыми кадрларды даярлау жүйесін жетілдіру үшін уақытылы шешуді қажет ететін мәселелер де бар, мысалы:

- кәсіби мамандану бағыттары бойынша кадрларды пәнаралық және ғылыми-әдістемелік тұрғыдан даярлауды күшейту, сондай-ақ ғылыми зерттеулерге, сараптамалық қызметке және практикалық іске асыруға арналған жасанды интеллект құралдарын қолдану мүмкіндіктерін қарастыру

- жүргізіліп жатқан ғылыми зерттеулердің нәтижелерін тәжірибеге енгізу тетіктеріне ерекше назар аудару және оларды тиімді жүзеге асыру жолдарын әзірлеу.

- жоғары рейтингтік ғылыми журналдарда жарияланған отандық ғалымдардың еңбектерін жүйелі түрде пайдалану және аналитикалық тұрғыдан интерпретациялау арқылы ғылыми-зерттеу мен білім беру қызметінің сапасын арттыру.

7. Философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесін алуға ариалған диссертациялардың кадрларды даярлау бағыты бөлінісіндегі саны:

	6D020100, 8D02202 – Философия	6D020400, 8D03102 – Мәдениеттану	6D020600, 8D02203 – Дінтану	6D021500, 8D02204 – Исламтану	8D02201 – Саяси философия
Қорғауға қабылданған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖЖОКБҰ докторанттарының);	6	4	2	1	1
Қараудан алып тасталған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖЖОКБҰ докторанттарының);	-	-	-	-	-
Ресми рецензенттердің теріс пікірін алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖЖОКБҰ докторанттарының);	-	-	-	-	-
Қорғау нәтижелері бойынша теріс шешім алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖЖОКБҰ докторанттарының);	-	-	-	-	-
Пысықтауға жіберілген диссертациялар (оның ішінде басқа ЖЖОКБҰ докторанттарының);	-	-	-	-	-
Қайта қорғауға жіберілген диссертациялар	-	-	-	-	-

(оның ішінде басқа ЖЖОКБҰ докторанттарының)					

Диссертациялық кеңестің төрайымы _____ **А.Д. Курманалиева**

Диссертациялық кеңестің ғалым хатшысы _____ **М.Б. Аликбаева**